

Reuniunea nr. 1280, 7-9 martie 2017 (DH)

Drepturile omului

H46-18 Grupul Luntre și alții v. Republica Moldova (cererea nr. 2916/02)

Supravegherea executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului

Documente de referință

DH-DD(2017)42, DH-DD(2017)42-add, CM/Del/Dec(2015)1230/10

Acțiunea – proiectul este propus spre adoptare fără dezbateri

Cererea	Cauza	Hotărârea din	Definitivă din	Criteriu de clasificare
2916/02	Grupul LUNTRE ȘI ALȚII (Lista cauzelor CM/Note/1280/H46-18-app)	15/06/2004	15/09/2004	Problemă sistemică

Descrierea cauzelor

Acest grup cuprinde 55 de cauze pentru care hotărârile definitive ale Curții Europene au fost pronunțate între 2004 și 2016. Acestea se referă la neîndeplinirea sau la întârzierea substanțială a obligației de a se conforma hotărârilor judecătorești naționale definitive, majoritatea cărora au fost pronunțate împotriva statului și a întreprinderilor de stat și cu referire la lipsa oricăror remedii eficiente în acest sens. Aceste cauze se referă, de asemenea, la încălcarea dreptului la respectarea proprietății reclamanților din cauza neexecutării deciziilor (încălcări ale Articolelor 6 § 1, 13 și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1). Încălcările în aceste cazuri rezultă din ineficiența sistemului de executare judecătorească la momentul producerii evenimentelor (în special în ceea ce privește deciziile pronunțate împotriva debitorilor privați) și din lipsa resurselor bugetare pentru executarea hotărâri care impun statului anumite obligații financiare.

În cele din urmă, Curtea a constatat încălcări ale Articolului 6 § 1 din cauza duratei excesive a procedurilor judiciare (cazul *Mazepa*) și a încălcării principiului securității juridice (*Tudor-Auto S.R.L. și Triplu-Tudor S.R.L.*).

Etapă executării

În cadrul Reuniunii nr. 1230 (iunie 2015) (DH), Comitetul de Miniștri a constatat că în 45 din cele 55 de cauze hotărârile judecătorești naționale au fost executate și a solicitat autorităților să se asigure ca celelalte hotărâri judecătorești să fie executate fără întârziere sau să se găsească soluții ad-hoc pentru executarea acestora. În ceea ce privește măsurile generale, Comitetul a constatat cu satisfacție că au fost adoptate măsuri importante pentru a soluționa problema neexecutării hotărârilor judecătorești naționale, a încurajat autoritățile să continue eforturile în acest sens și le-a invitat să furnizeze informații statistice relevante.

Măsuri individuale: În toate cauzele s-a acordat o satisfacție echitabilă. Printr-o scrisoare către autorități, compania reclamantă în cauza *Norma S.R.L.* a refuzat să accepte satisfacția echitabilă acordată de Curte cu titlu de prejudiciu moral.

¹ Acest document a fost clasificat restricționat la data emiterii; acesta va fi declassificat în conformitate cu Rezoluția Res (2001) 6 privind accesul la documentele Consiliului European.

În urma ultimei examinări a Comitetului, în 5 din cele 10 cazuri în care deciziile instanțelor naționale au rămas neexecutate, deciziile au fost în cele din urmă executate pe deplin². În celelalte cinci cazuri³, deciziile rămân neexecutate din diverse motive sau informația nu a fost furnizată de către autorități.

Măsuri generale :

Chestiuni bugetare: În ceea ce privește plata despăgubirilor pentru deprecierea activelor depuse la Banca de Economii, autoritățile au alocat în acest scop, în anul 2015, 50 milioane de lei (aproximativ 2,37 milioane de euro). În octombrie 2015 Banca Națională a Republicii Moldova a retras Băncii de Economii autorizația de desfășurare a activităților financiare. Aceasta din urmă a făcut obiectul procedurii de lichidare. În urma acestor evoluții, la 3 noiembrie 2016, Parlamentul a adoptat amendamente la legea privind indexarea activelor depuse la Banca de Economii, care introduc dispoziții practice pentru plata compensației după lichidarea judiciară a Băncii de Economii.

Referitor la alocarea despăgubirilor pentru proprietățile naționalizate din motive de represiune politică, Guvernul continuă să se asigure că în acest sens se alocă resursele necesare: în 2015 și 2016 plățile au fost de 34 369 769 MDL (circa 1,61 milioane euro).

Măsuri legislative: În 2016, Parlamentul a adoptat o serie de amendamente la Codul de executare, Codul de procedură civilă și Legea nr. 87 (recurs intern). Aceste amendamente urmăresc să îmbunătățească procesul de executare și să asigure că nu există întâzieri în executarea deciziilor instanțelor naționale. Acestea includ, printre altele, introducerea dreptului creditorului de a alege un executor judecătoresc, dreptul părților de a introduce o cale de atac judecătorească împotriva actelor executorului judecătoresc și modificarea procedurii de licitare a bunurilor confiscate.

În noiembrie 2016, Curtea Constituțională a statuat că Legea nr. 87 (remediu intern) ar trebui să prevadă o procedură judiciară simplă și rapidă. Acesta a considerat că examinarea în cadrul a trei nivele de jurisdicție a plângerilor pentru întârzierea executării ar putea conduce la o prelungire a procedurii. În plus, acesta a considerat că termenul de șase luni pentru plata compensației pentru întârzierile de executare ar putea submina eficacitatea remedierii. Curtea Constituțională a solicitat Parlamentului să adopte măsuri legislative pentru a asigura eficacitatea mecanismului de compensare. Acesta a propus excluderea unuia dintre cele trei niveluri de jurisdicție pentru examinarea acestor plângeri și impunerea unor perioade de executare mai scurte. Ulterior, Curtea Constituțională a hotărât că, până la adoptarea unor astfel de măsuri, hotărârile judecătorești conform Legii nr. 87 vor deveni imediat executorii odată definitive⁴ și vor fi executate în termen de trei luni.

Instruire și sensibilizare: Cursuri de instruire și seminare sunt organizate în mod regulat pentru membrii Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești și audienții Institutului Național al Justiției. În 2015, autoritățile s-au angajat să publice cu regularitate o Revistă cu privire la executarea silită a deciziilor și au publicat primul volum al Ghidului executorilor judecătorești, conținând legislația națională și internațională relevantă, precum și jurisprudența privind executarea hotărârilor judecătorești.

Alte încălcări: Măsurile generale ca răspuns la durata excesivă a procedurilor sunt examinate în contextul grupului *Cravenco*, iar cele cu privire la încălcarea principiului securității juridice sunt examinate în contextul Grupului *Popov nr. 2*.

Analiza Secretariatului

Măsuri individuale :

Hotărârile instanțelor naționale au fost executate în 50 de cazuri din totalul de 55. În cauzele *Curararu*, *Cebotari și alții* și *Decev* nu s-au înregistrat progrese concrete. Comitetul ar trebui să fie informat, cât mai curând posibil, cu privire la măsurile concrete adoptate pentru executarea acestor cauze și la măsurile luate și/sau prevăzute de executorii judecătorești pentru a depăși obstacolele în calea executării. În cauzele *Grivneac* și *Mazepa* sunt necesare informații cu privire la faptul dacă au fost executate hotărârile instanțelor naționale.

În ceea ce privește plata satisfacției echitabile pentru prejudiciul moral în cauza *Norma S.R.L.*, se constată că compania reclamantă a refuzat, în scris, să accepte satisfacția echitabilă acordată de Curte.

Referitor la încălcarea Articolului 6 § 1 care rezultă din durata excesivă a procesului în cazul *Mazepa* se constată

² Cauzele *Vacarencu*, *Popov*, *Botnari*, *Tudor-Auto S.R.L.* și *Triplu-Tudor S.R.L.* și *Norma S.R.L.*

³ Cauzele *Curararu*, *Cebotari și alții*, *Decev*, *Grivneac* și *Mazepa*.

⁴ Conform explicațiilor autorităților, o decizie este "definitivă" după ce a fost pronunțată de instanță și a fost contestată într-o instanță ierarhic superioară, adică nu este încă irevocabilă.

că la 18 noiembrie 2015 Curtea Supremă a pronunțat hotărârea definitivă în favoarea reclamantului. În acest scop nu este necesară nicio altă măsură individuală.

În ceea ce privește încălcarea Articolului 6 § 1 care rezultă din încălcarea principiului securității juridice în cauza *Tudor-Auto SRL* și *Triplu-Tudor SRL* se așteaptă informații cu privire la faptul dacă compania reclamantă a solicitat redeschiderea procedurilor interne ca urmare a hotărârii Curții Europene.

Măsuri generale :

Se reamintește că măsurile luate în contextul grupului *Luntre și alții* încearcă să abordeze cauzele fundamentale ale problemei neexecutării hotărârilor judecătorești naționale. Lipsa unei căi de atac pentru neexecutarea deciziilor judecătorești naționale este examinată în contextul grupului *Olaru și alții*.

Autoritățile nu au furnizat date statistice sau de fapt pentru a demonstra că, drept urmare a reformei sistemului de executare, deciziile sunt executate acum fără întârzieri nejustificate. În absența acestor date, nu este posibilă evaluarea eficacității globale a sistemului de executare. Prin urmare, este esențial ca autoritățile să prezinte aceste informații pentru a permite Comitetului să evalueze pe deplin stadiul executării hotărârilor din acest grup de cazuri.

Finanțarea asigurată: DA

Decizie

Comitetul de Miniștri

1. remarcă lipsa necesității altor măsuri individuale în 49 de cazuri din acest grup;
2. solicită autorităților să implementeze cât mai curând posibil deciziile în cauzele *Curararu, Cebotari și alții* și *Decev* și să informeze Comitetul cât mai curând posibil cu privire la măsurile concrete adoptate pentru executarea hotărârilor judecătorești în aceste cauze și măsurile luate și/sau preconizate de către executorii judecătorești pentru a depăși obstacolele în calea executării;
3. invită autoritățile să furnizeze informații cu privire la problemele nesoluționate în cauzele *Grivneac, Mazepa, Tudor-Auto S.R.L* și *Triplu-Tudor S.R.L* .;
4. a invitat, de asemenea, autoritățile să furnizeze Comitetului, până la 1 noiembrie 2017, analiza eficienței sistemului actual de executare, inclusiv a datelor statistice, astfel încât să poată evalua pe deplin stadiul executării hotărârilor din acest grup de cauze.